

Nem nônek az éigig

Sikeresen lobbiztak az erdészek: a jövő évi büdzséből a képviselői módosító indítványoknak köszönhetően az eredeti javaslatnál bő 15 százalékkal – 624 millió forinttal – több jut az erdészet támogatására. Ugyanakkor az erdőtelepítésre kért plusz 1 milliárdot nem szavazták meg a honatyák, ami zömmel a magánerdő-tulajdonosokat érinti hátrányosan, s mindez éket verhet az erdők különböző tulajdonosai közé.

Szomorú ténnyel kénytelenek szembenézni az évezred végén a magyar erdészek: az 1920 óta eltelt időszakban ebben az évtizedben telepítették a legkevesebb erdőt, összesen 55,7 ezer hektárt, ami akkor is kevés, ha nem az ötvenes éves 250 ezer, hanem az előző évtized 75 ezer hektárjához viszonyítjuk. A szakmai konferenciákon mindig előadott, évi legalább 20 ezer hektár telepítésével számoló, nagyravágyó erdősítési tervekkel összevetve sem mutatnak túl jól ezek a számok; az erdészek magukban már bele is nyugodtak, hogy a nagy erdősítési programot – amely szerint az erdők arányát a jelenlegi 18 százalékról az ország területének negyedére kellene növelni – tovább kell halasztani. A költségvetési módosító indítványok parlamenti megszavazása után ugyanis egyértelműen kiderült: jövőre sem lesz elegendő pénz a telepítésre. „2000-ben 12 ezer hektár erdő telepítésére van igény, a költségvetésben rendelkezésre álló 2,645 milliárd forint viszont ennek csak a negyedét teszi lehetővé” – mondta a HVG-nek Barátossy Gábor, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) Erdészeti Hivatalának elnöke. Azaz 2000-ben az idei 8400 hektárnál is kevesebbre futja.

Mivel az erdőtelepítések 94 százaléka magánerdőkben történik, igazából a magántulajdonosok vereségének számít, hogy a képviselők nem szavazták meg a telepítésre kért plusz 1 milliárd forintot. Azt pedig inkább az állami erdőgazdaságok győzelmének tekintik a szakmabeliek, hogy ugyanezen a szavazáson az úgynevezett közcélú feladatokra 524 millió, a parkerdők fenntartá-

sára pedig 100 millió forint többletet juttatott az Országgyűlés. Bár pluszforrás kiharcolására még nem volt precedens, az erdészek most inkább a telepítési támogatás megemelésére tett sikertelen kísérletről beszélnek, egymásban keresve a kudarc okát.

Különös a módosító indítványok parlamenti története, hiszen amikor először kerültek az Országgyűlés mezőgazdasági bizottsága elé, a kormány – amelyet ebben az esetben az FVM testített meg – mindhárom javaslatra nem szavazott. A pluszpénznek most örülő erdészek sem tudják pontosan, minek köszönhető, hogy végül a kormány, illetve a parlament két tételt mégis jóváhagyott. Azt pedig végképp nem értik, miért nem támogatta a kormány az erdőtelepítési keret növelését, miközben a tárca vezetői nyilatkozataikban rendszeresen erre buzdítják a gazdákat.

A jelenlegi – 60 százalék állami, 40 százalék magánerdő – arányok megváltoztatására tehát vélhetően az európai uniós (EU) források felhasználásával kerülhet csak sor. Kérdés, milyen mértékben. A Magánerdő-tulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (Megosz) az állami területek csökkentését tartaná kívánatosnak, míg *Gémesi József*, a 19 állami erdészet tulajdonosi jogait gyakorló Állami Privatizációs és Vagyonkezelő (ÁPV) Rt. ügyvezető igazgatóhelyettese szerint a jelenlegi 1 millió hektár állami területet nem lenne szabad csökkenteni. Azt ő is elfogadhatónak tartja, hogy a telepítésekkel előbb-utóbb a magánerdők kerüljenek túlsúlyba. Érdekes, hogy az állami dominanciát pártfogolják a környezetvédők, akik szemében ez jelentene garanciát a természetes erdők, illetve a ritka fa- és cserjefajok megőrzéséhez. Más ügyekben viszont koránt sincs ekkora összhang az állami erdészetek és a zöldek között. A több, mint 360 ezer hektárnyi természetvédelmi terület 90 százaléka állami erdő, a védettségből fakadó termelési és technológiai korlátozások pedig évente 1,7 milliárd forinttal rontják az eredményt. Ez éppen annyi, mint a közel 40 milliárd forint saját vagyónú 19 állami erdőtársaság idei várható adózás előtti eredménye. Hiába írja elő a természetvédelmi törvény az el-

lentételezést, arra eddig egyszer sem került sor – panasolja Gémesi.

A Megosz-nál úgy vélik: ha az uniós csatlakozás után 1 millió hektárt ki kellene vonni a mezőgazdasági termelésből, és ebből 700 ezer hektáron erdőt lehetne telepíteni, akkor ennek 90 százalékát a magánerdészetekben kellene megtenni. Az EU-ban Írország kivételével sehol sem magasabb az állami erdők aránya 30 százaléknál – érvel a Megosz-elnök.

Az állami tulajdon működtetésére is különböző elképzelések léteznek. „Érdékellentétekhez vezet, hogy az erdővagyton a Kincstári Vagyon Igazgatóságé, az erdészeti társaságok pedig a privatizációs szervezetek tulajdonában vannak” – mondta a HVG-nek Gémesi. Ha az állam mezőgazdasági területen akar erdősíteni, akkor az ÁPV Rt. a földterületet kezelésbe adja az erdészeti társaságnak, finanszírozza a telepítést, de amint az adott terület erdőművelési ággá változik, automatikusan a kincstár tulajdonába kerül. Gémesi pártfogolja azt a tudomása szerint a Miniszterelnöki Hivatalban már futó elképzelést, amely egy kézbe adná ezt a vagyont.

Ez az ötlet némi vihart váltott ki a szakmán belül. Az FVM-ben nem tudnak ilyen tervről, de ha létezne is, Barátossy szerint nagy veszélyekkel járna az ilyen tulajdon összevonása. „Ha az erdővagyton a társasági vagyton részévé válna, akkor egy-egy cég gazdasági helyzete romlása esetén, könnyen ezt a vagyont élné fel” – mondja.

Miközben a szakmabeliek a jövőn vitatkoznak, azt is kénytelenek elismerni, hogy a magánkézbe került erdőterület több, mint a felén nem folyik szabályszerű erdészeti tevékenység. „Ez elsősorban abból fakad, hogy a törvények és rendeletek béklyójába kötött gazdák közül a különféle adminisztrációs terhek miatt még annak is elmegy a kedve az erdőműveléstől, aki valóban gazdálkodni akar” – mondja *Ormos Balázs*, az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) főtitkára. Az egyesület ezért az erdőtvény módosítását szorgalmazza, amellyel reményeik szerint egyszerűsödnek az újdonsült erdőtulajdonosok számára megoldhatatlan feladatot jelentő eljárások.

Az FVM októberi adatai szerint a 742 ezer hektár magánerdőből 51 ezer hektáron folyik egyéni, 310 ezer hektáron pedig társult gazdálkodás, 180 ezer hektáron ugyanakkor még be sem jegyezték a tulajdonost, illetve 174 ezer hektár társulás előtt áll. A legnagyobb problémának az látszik, hogy a már működő magánerdészetek közül is csak hétnek nagyobb a területe 1500 hektárnál, de a – szakemberek szerint a gazdaságos működéshez minimálisan szükséges – 500 hektáros határt is csak nyolcvanán érik el. Az erdőbirtokosságok és a gazdasági

társasági formában működő erdészetek átlagos területe alig haladja meg a 100 hektárt, az erdő- és egyéb szövetkezetek pedig nem éri el a 300 hektárt.

Ezért is tartja érthetetlennek a szövetkezeti érdekképviselőt, miért nem teszi lehetővé az agrártárca a legtöbb gondot okozó, úgynevezett részaránytulajdonú területek hasznosítását. Ez ügyben a Mezőgazdasági Szervezők és Termelők Országos Szövetségének (MOSZ) már az előző kormány szocialista vezetésű agrártárcájával is meggyűlt a baja. A MOSZ akkor is azt

szerette volna elérni, hogy a részaránytulajdonú területek hasznosításához legyen elegendő a tulajdonosok szótöbbsége, szemben az FMV azóta sem változott értelmezésével, amely százszázalékos egyetértés esetén tartja lehetségesnek az ilyen területek bérbeadását. Mivel azonban ilyen arányt gyakorlatilag még a tulajdonosok kiértékelésében is lehetetlen elérni, a részaránytulajdonú erdők működtetéséről a szövetkezetek alighanem letehetnek.

Kelemen Zoltán

(HVG. 1999. december 25.)

OEE-technikusok tanácskozásai

Az Országos Erdészeti Egyesület tag-ságát nagyobb részben a középfokú végzettségű technikus tagok adják. Egyesületünk történetében első alkalommal részükre – az év második felében – az ország hat régiójában tartottunk tanácskozást, melyet a helyi csoportok titkáraival közösen szerveztünk – és valamennyi helyi csoporttól meghívást kapott 4–5 fő.

A tanácskozások alaphangulatát az őszinte erdészbarátsággal fogadó házigazdák és a választott helyszínek kedvezően befolyásolták:

- Kaszói (Dél-Dunántúl) csodálatos romantikája,
- Sarród (Nyugat-Dunántúl) természeti értékeink reprezentálója,
- Rudolftanya (Észak-Magyarország) a Mátra bükkös erdőrengetege,
- Debrecen (Kelet-Magyarország) a Nagyerdő tölgyesei,

– Visegrád (Budapest környéki) szépsége és történelme,

– Ásotthalom (Dél-Magyarország) a Dél-Alföld szépsége és az alerdészképzés ősi fellegvára – szolgálták és kiszolgálták az összejövőket.

A tanácskozásokon összesen 135 fő vett részt. A helyi csoportok (sajnálhatja a távol maradó három HCS) által küldött technikusok saját térségük képviseletében lelkesen és aktívan közreműködtek. Őszintén feltárták sajátos helyzetünk gondjait, véleményt formáltak, észrevételeket tettek és javaslatokat, kéréseiket közreadták.

Hasznos párbeszéd alakult ki az Elnökség vezetői és a résztvevők között. Több tanácskozáson a térség első számú vezetői is jelen voltak. Elmondásuk szerint tanulságul szolgált számukra is a jelenlét.

Mi volt a régió-tanácskozások célja

1. Az OEE Elnöksége találkozhasson azon tagjainak képviselőivel, akik kevésszer tudnak más OEE eseményen részt venni.

2. Létrejőjön az információcsere lehetősége a technikusok és az elnökség között olyan kérdésekben, melyek az egyesületi életben korábban kevés hangsúlyt kaptak, valamint további segítséget ad az Egyesület négyéves programjának végrehajtásához.

3. Részletes tájékoztatás és tájékoztató az OEE – a HCS-ok munkájáról, eredményeiről, gondjairól.

4. Véleménykérés az Erdészeti Lapokról, színvonaláról, terjesztéséről stb.

5. A tanácskozás legfontosabb céljait az azt szántuk, hogy közvetlenül hall-

A kaszói tanácskozás résztvevői

Számszerfjás vadászat Kaszón